

Borievka alebo Jadlovec. **/ vo fotodokumentácii je odfotená/**

Nová Ľubovňa bola regionálnou veľmocou, čo sa týka plochy porastu Jadlovcov. A na základe toho, tiež i zberu jadlovcových plodov – Jadlovničiek: Celková plocha jadlovcov v katastri bola väčšia ako 1000 ha.

Môžeme smelo tvrdiť, že každým rokom sa nazbierali i odovzdali nie kilogramy, ale metrické centy (a možno i viac) jadlovcových bobulí. Zbierali ich nielen školopovinné deti, ale i dospelí, a veľa sa na nich prižívovali i rómovia, ani nie tí naši ale hlavne z Jakuban. Napr. po zmenke meny v r.1953 sa predávali po osem korún za 1 kg. Pre školáka i pre dospelého to nebolo málo!!!

V bývalom Československu, hlavne v Čechách a na Morave, to bola najprísnejšie chránená rastlina. A za ničenie jadlovca bol i prísny trest... Je treba si pripomenúť, že jadlovec sa zúžitkoval celý. Nielen plody, ale aj ihličie a aj drevo. Plody jadlovca sa používajú v lekárnictve, i v kuchyni, ako korenie a tiež i k výrobe rôznych likérov. Jadlovcové plody sa používali proti kašli, proti obličkovým – ľadvinovým kameňom a na problémy s močovými cestami. Drevené plody sa používali na čistenie krvi, na reumatické bolesti a tiež na obklady pri bolestiach hlavy – nielen v Československu, ale prakticky i v mnohých častiach Európy.

Z plodov jadlovcov sa robilo i víno - a to jak stolové, tak i dezertné. Akurát nedoporučovalo sa ho piť vo veľkom množstve naraz, kvôli obličkám, pretože kamene z ľadvin by mohli letieť z nich tryskom.

Recepty na víno:

1. Na 1 kg (alebo objemový liter) rozdrvených suchých jadlovíniek, pridáme 1,4 kg cukru (ale nášho cukru), kvasinky Rýnske, balíček živnej soli, 20g citrónovej kyseliny a doplníme vodou na 10 litrov.
2. Na 1,5 kg (alebo objemu 1,5 litra) rozdrvených suchých jadlovíniek, pridáme 3,3 kg cukru (ale nášho), kvasinky Porto, balíček živnej soli a 20g kyseliny citrónovej a zase doplníme vodou na 10 litrov.

Podľa učenia botanikov Jadlovec, jeho plody sa vyvíjajú tri roky. Prvý rok kvitne, druhý rok sú plody zelené a v treťom roku plody dozrievajú... Kvety sú dvojdomé. To znamená, že ker jednoducho povedané je samičí a druhý ker je samčí. Samčí má práškový kvet a samičí kvet má pestík. Na čo všetko sa používal jadlovcový ker - celý vrátane dreva si pamätáme doma všetci a hlavne v zime – drevo, ihličie, atď. Drevo, hlavne v zime urezané, sa mohlo ohýbať načo sme chceli.

Dnes jalovinky pre potrebu v štáte vozíme hlavne z balkánskych zemí a draho platíme, avšak v kvalite našim sa nevyrovnajú ani z 30 percent.

/Jadlovec – tenký prút sa používal na zhotovenie biča – ktorým sa poháňal dobytok. Na pekný, rovný prút jadlovca sa uviazal na vrcholec tenký prúžok kože a omáji /ozdobil/ sa hore kečkou /farebnými vlnami/.

